Ivan Šaško
pomoćni biskup zagrebački

Uvod i homilija

u euharistijskome slavlju svetkovine Svih svetih
na groblju 'Miroševac' u Zagrebu
Nedjelja 1. studenoga 2026. u 15 sati

Draga braćo u svećeničkoj službi, dragi redovnici i redovnice,
braćo i sestre u Božjemu daru svetosti!

Svetkovina Svih svetih nepregledno je široka, radosna, utješna i ohrabrujuća; svetkovina koja očituje Božje darove i ljudsku suradnju s Bogom, ujedno objavljujući prisutnost milosti u sadašnjosti i pokazujući ljepotu budućega, ljepotu vječnosti.

Običava se reći da smo *svi pozvani na svetost*, ali istina naše vjere puno je dublja: kao kršćani već smo dionici darovane nam svetosti. Nebeski nas je Otac po žrtvi svoga Sina Isusa Krista i snagom Duha Svetoga preporodio na novi život, dao nam živjeti zajedništvo s Njime, što je osobito vidljivo po euharistiji, po čudesnome djelu nad svim čudima, po najuzvišenijoj novosti na zemlji po kojoj u smrtnome svijetu živimo besmrtnost.

Braćo i sestre, pritjelovljeni smo Kristu; njegovo smo otajstveno Tijelo, vidljivo u ljepoti proslave; u ljepoti vjere, nade i ljubavi, ali i ranjeno Tijelo, teže prepoznatljivo onda kada svojim grijehom niječemo svoju pripadnost Bogu, Crkvi i vječnosti.

Ispovijedajući da je Crkva sveta, priznajmo i pokajmo se za svoje grijehe; molimo za žive i preminule, pouzdajući se u Božje milosrđe i njegovo opraštanje, da bismo čista srca gradili nebesko kraljevstvo, sigurni u nadi, već u prolaznosti gledajući novo nebo i novu zemlju.

Homilija

Liturgijska čitanja:
Otk 7, 2-4.9-14; Ps 24; 1Iv 3, 1-3; Mt 5, 1-12a

Draga braćo i sestre u Kristu živome!

1. Navještaj Blaženstava očitovanje je Radosne vijesti, očitovanje uz koje se može vezati svaki drugi evanđeoski navještaj. Jedan od njih, koji objavljuje ljepotu Kristova utjelovljenja, smrti i uskrsnuća, nalazi se Isusovim riječima: „*da moja radost bude u vama i da vaša radost bude potpuna*“ (*Iv* 15, 11). Apostol Ivan, od koga smo čuli istinu da smo već *sada djeca Božja i da ćemo Boga vidjeti kakav jest*, on na samome početku te poslanice kaže da ju piše „da naša radost bude potpuna“.

To su Blaženstva – objava dara potpune radosti!

I baš nas zato potiču na razmišljanje i ostavljaju razoružanima; Evanđelje koje nam predlaže, koje nas poziva da živimo "drukčije", da ne padnemo pod utjecaj loših, ali, nažalost, prevladavajućih ponuda; pod utjecaj onoga što zovemo 'trendovima', 'glavnim strujanjem' (*main stream*), nego – ponad svega – da živimo na način koji odgovara na najiskreniju čežnju što prebiva u ljudskome srcu – da budemo sretni!

Ipak, kada netko prvi put pročita ili čuje Blaženstva, lako se iznenadi i bude zbunjen. Isus kao da veliča: siromaštvo, tugu, malodušnost, progonstva...

Je li uistinu tako? Potvrđuje li Isus dojam kakav ostavljaju kršćani, možda i mi sami da su naše duše prepune patnje i žalovanja? Podupire li Isus ideju o životu kao spoju raznih nesreća i tužnoga kršćanstva?

Nipošto! Isus zapravo predlaže istinski obrat. Ako prihvatiš Blaženstva, njihova logika mijenja tvoje srce, i to usklađeno s Božjim Srcem, s Božjom ljubavlju, koja nije pristrana; koja je uvijek na strani slabih.

Bog je postao čovjekom na rubovima takozvanih velikih povijesnih događanja. Da bi promijenio svijet, on je odabrao slabost i siromašno; da bi otvorio put pravomu napretku očituje da svijet ne napreduje zbog pobjede moći, nego snagom sijanja pravde i založenosti za mir s njegovim plodovima.

2. Blaženima su nazvani, štoviše proglašeni siromašni, a ne bijeda. Blaženi su ljudi, ne okolnosti. Bog je sa siromasima ali protiv bijede.

Blaženi koji plaču: Bog je očito na strani uplakanih, ali ne i na strani onoga i onih koji izazivaju plač. Neki baš to blaženstvo zovu paradoksalnim; kao da se kaže: *Sretan je čovjek koji je nesretan*. Ali, nije blažen zbog toga što bi sreća bila u plakanju, nego jer se događa nešto novo: "Ustanite, podignite se vi koji plačete: Bog je uz vas, hodi s vama, briše vaše suze, povija vaša srca i otvara vas budućemu."

Evo gdje je obrat, istinska 'revolucija'.

Možemo biti blaženi i živjeti blaženstva i u svojim ograničenostima i u svojim slabostima koje Bog preobražava milošću. Jer, kako piše apostol Pavao „lûde svijeta izabra Bog da posrami mudre, i slabe svijeta izabra Bog da posrami jake; i neplemenite svijeta i prezrene izabra Bog, i ono što nije, da uništi ono što jest, da se nijedan smrtnik ne bi hvalio pred Bogom" (1 Kor 1,27-29).

U drugoj poslanici zaključuje: „Uživam u slabostima, uvredama, poteškoćama, progonstvima, tjeskobama poradi Krista. Jer kad sam slab, onda sam jak.“(*2Kor* 12, 10).

I dok je, s jedne strane, ovdje na groblju smisao zalaganja za dobro na kušnji, s druge strane, ovdje je nama vjernicima izvorište ohrabrenja i utjehe, jer ne ostajemo prikovani uz pitanje čemu žrtva i nesebičnost, nego u Kristovu daru vidimo dalje od

groba i smrti, sigurni da pripadamo vječnosti u koju se ulazi samo ljubavlju prema bližnjima. Nema mogućnosti prijevara, nema kraćih putova, nema povlaštenih…

3. Draga braćo i sestre, navodno je njemački državnik Otto von Bismarck rekao da se „s evanđeoskim blaženstvima ne može upravljati narodima“. To je stav izražen u ime svih koji svoj osobni i društveno-politički uspjeh stavljaju u nastojanja koja su suprotna Blaženstvima: u osvajačke ratove, u gospodarsku sigurnost, u ugled i karijeru, u traženje materijalne dobiti, u neosjetljivost prema bližnjima.

I treba jasno reći i s time računati: Budući da nisu plod ovoga svijeta niti im je cilj samo zemaljsko nego vječno dobro, usvajanje Blaženstava nužno vodi do napetosti s onima kojima nije stalo ni do vječnosti ni do bližnjih te je posljedica odbacivanje, a nerijetko i progonstvo.

Zato nije čudno da ih nećemo naći kao vodilju, kao temelj i podlogu u površnosti vodećih medija, u svijetu političkih predstava, unutar zabave, bogatstva i zemaljske moći. Pa ponekad i mi u Crkvi zaboravimo njihovu ljepotu proturječnosti; njihovu snagu izvorišta radosti i posežemo za istim sredstvima kojima se služi svijet.

4. Braćo i sestre, Isusov pojavak, njegovo učenje, susreti i djela, izazvali su ne samo površnu znatiželju nego i odstupanje od drugih rabina koje je dovelo do iskrenoga povjerenja da on donosi ključ za prihvaćanje otajstva života, a taj se ključ nalazi u istini da Bog daje radost onima koji žive nesebično, koji daruju sebe iz ljubavi.

Tako ide protiv struje prevladavajućih učenja bilo novih bilo starih učitelja koji promiču samoostvarivanje čovjeka, očaranih potragom za vlastitim dobrom; učitelja koji ističu važnost vlastitih sposobnosti, uspjeha i dosega.

Gospodar života u prvi red stavlja: siromašne, krotke, gladne, ljude čista i dobra srca, one kojima je stalo do dobra svih; koji gledaju svojim očima, ali vide i pogledom i srcem svojih bližnjih. To su ljudi za koje drugi drže da su gubitnici, izudarani životom, poraženi, ali su zapravo istinski i slobodni. Za njih Isus izgovara devet puta ponavljajući izrijek koji je tipičan za biblijsku kulturu, riječ blaženstva – „blago vama“ – koja se u Svetome pismu ponavlja više od 110 puta.

5. Ta je riječ više od lijepih, rijetkih i poželjnih osjećaja. Možda je najkraći put da otkrijemo, da nam bude jasnije bogatstvo pojma o blaženstvima, onaj kojim otvaramo knjigu Psalama i u prvome retku Prvoga psalma čitamo: „Blago čovjeku koji ne slijedi savjeta opakih, ne staje na putu grešničkom.“ Na hebrejskome za riječ 'blažen' nudi se značenja koje govori: *S vama koji ste na nogama, koji hodate i koji ne idete putevima zločinaca, zajedno s vama hodi i Bog*.

Vi, blaženi, istupite naprijed i budite ustrajni; ne prestanite se zalagati za pravednost; ne dopustite da vam ruke klonu, ne odustajte od života. Vi koji gradite oaze mira, nastavite; to je ispravan put, nemojte sustati ni podlegnuti kušnji stranputica, jer put Blaženstava vodi u smisao i radost, prema novomu nebu i novoj zemlji; na njemu se rađaju slobodniji i istinski sretni ljudi.

Tako Isus radost i sreću povezuje: s pravdom, s mirom, krotkošću, čistim srcem, s milosrđem. To čini jer sreća nije neki mrtvi polog, nego je sreća uvijek odnos. Ona se temelji na davanju i primanju onoga što čovjeka hrani, što ga jača i čuva, što životu daje življeti.

Blaženstva su melem za dušu i onima koji su prošli gorčinu objavljuju govoreći: Započni iznova, Gospodin je s tobom, povija ti rane i otvara novosti. A svakomu od nas Bog upućuje poziv: *Ti se pobrini za nečiji život i vidjet ćeš kako se Bog brine za tvoj*.

Amen.